Europäisches Patentamt
European Patent Office
Office européen des brevets

Yazılımlar için Fikri Mülkiyet Hakları

Bilgisayar Uygulamalı Buluşların
Patentlenebilirliği Konulu konferans

Ankara, 1 - 2 Haziran 2010

Eva Hopper ve Edoardo Pastore
Patent uzmanları, Cluster Computers
Avrupa Patent Ofisi

Not:

Bu sunum ve bilhassa verilen örneklerin ele alımı sunumu yapan kişilerin kişisel görüşlerini yansıtır ve hiçbir şekilde ilgili uygulamalar üzerinde çalışan İnceleme Bölümü'nü ya da İtiraz Bölümü'nü bağlamaz.

Gündem

1. Fikri Mülkiyet Hakları
2. Telif Haklarının Yasal Yönleri
3. Patentlerin Yasal Yönleri
4. Yazılımlar için Fikri Mülkiyet Hakları

1. Fikri Mülkiyet Hakları

Fikri Mülkiyete Genel Bakış

Yasal Hak	Ne için?	Nasıl?	
Patentler	Yeni buluşlar	Uygulama ve tetkik	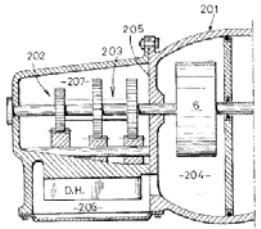
Telif Hakkı	Orijinal, yaratıcı veya sanatsal şekiller	Kendi kendine var olur	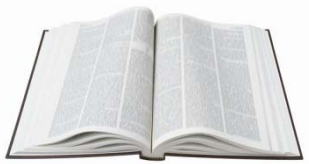
Markalar	Ürünlerin veya hizmetlerin diğerlerinden farklı belirlenmesi	Kullanım ve/veya kayıt	Google
Tescil edilmiş tasarımlar	Dış görünüm	Tescil/Kayıt*	
Ticari sırlar	Kamuoyu tarafından bilinmeyen değerli malumat	Gizli tutmak için makul sebepler	

Fikri Mülkiyet Hakları

Aynı şişe şu yollarla da korunabilirdi:

endüstriyel tasarım yoluyla
yeni, orijinal ve **estetik** özellikleri için

patent yoluyla
basınç direnci gibi **teknik** özellikleri için

marka yoluyla
ürünü diğer işletmelerin ürünlerinden ayırt etmek için 3 boyutlu işaret olarak

2. Telif Haklarının Yasal Yönleri

Telif Hakkı Korumasının Yasal Yönleri

a) Neler korunabilir?

- Yaratıcı eserler vs.
- Orijinal edebi eserler, drama veya müzik eserleri
  -> bilgisayar programları edebi eser olarak değerlendirilirler
- Ses, film, video, radyo ve televizyon kayıtları ve edebi kayı

Yenilik için gereklilik yok

Şunları korumaz: bir çözümün fikri, kavramı ya da metodu
Sadece <u>bir eserde</u> ifade edilen fikir

b) Korumanın elde edilmesi ve koruma kavramı

- tescil edilmemiş hak: telif hakkı <u>kendiliğinden</u> oluşur
  yaratılma üzerine <u>ücret yok</u>
- Günümüzde ne yayımlama ne de tescil gereklidir
- Edebi eserlerin yazarlarının ölümünden örneğin 70 yıl sonra da koruma geçerlidir

Telif Hakkı Korumasının Yasal Yönleri

c) Hamilin Hakları

Bir telif hakkı hamili şunları yasaklayabilir:

- her türlü çoğaltma (özel kullanım da dahil)
- çoğaltılan nüshaları piyasaya sürme
- çoğaltılan nüshaları kamuoyuna kiralamak ya da borç vermek
- eseri kamuoyunda oynatmak ya da kamuoyu için sergilemek
- kamuoyuna radyo/televizyon yayını yapma veya bir başka tarz iletişimde bulunma
- Uyarlama/adaptasyon (örn. Bilgisayar dili ve çeviri)

Telif hakkının ihlali =
yetkilendirme olmadan yukarıda bahsedilen tüm eylemler söz konusu olduğunda
-> ulusal mahkemeler tarafından değerlendirilmek ve karara bağlanmak üzere

3. Patent Korumasının Yasal Yönleri

Patent Kanununun Esas Sözleşmesi – Toplumsal Sözleşme

Yeni bir buluşun **tam açıklaması**

buluş sahibi

kamuoyu

PATENT

- Buluştan ticari olarak faydalanılmaya engel olmak amacıyla
- Bir bölgede
- Kısıtlı bir zaman dilimi için

buluş sahibine verilen **ayrıcalıklı bir hak**

Patent Korumasının Yasal Yönleri

a) Neler korunabilir?

- Teknik konular , örn. aparat, sistem ya da işlemler
- esas koşullar/gereksinimler: bir buluş
  - yeni olmalı
  - buluş basamağına sahip olmalı, bir diğer ifadeyle tekniğin bilinen durumundan açık çıkarım yapılamamalıdır
  - sanayiye uygulanabilir olmalıdır

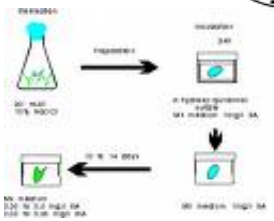

b) Korumanın elde edilmesi ve koruma kavramı

- Tescil edilmiş hak: bir başvurunun yapılması gereklidir
- araştırma ve inceleme (bazı durumlarda sadece tescil)
- yayımlama
- Koruma 20 yıla kadar verilir
- ücret: - başvuru ücreti, araştırma, inceleme
  - yıllık süre uzatım ücretleri
  - tercümeler, dava vekilleri

Patent Korumasının Yasal Yönleri

c) Hamilin hakları

Bir telif hakkının hamili şunları yasaklayabilir:

İstemlerin kapsamı çerçevesinde eşdeğer ürünlerin/aşamaların

- üretimi
- kullanımı
- dağıtımı/indirimi

Patent hakkının ihlali
ulusal mahkemeler tarafından değerlendirilmek ve karara bağlanmak üzere

istisna:
özel kullanım; akademik araştırma

4. Yazılımlar için Fikri Mülkiyet Hakları

Yazılımın Hayat Döngüsü

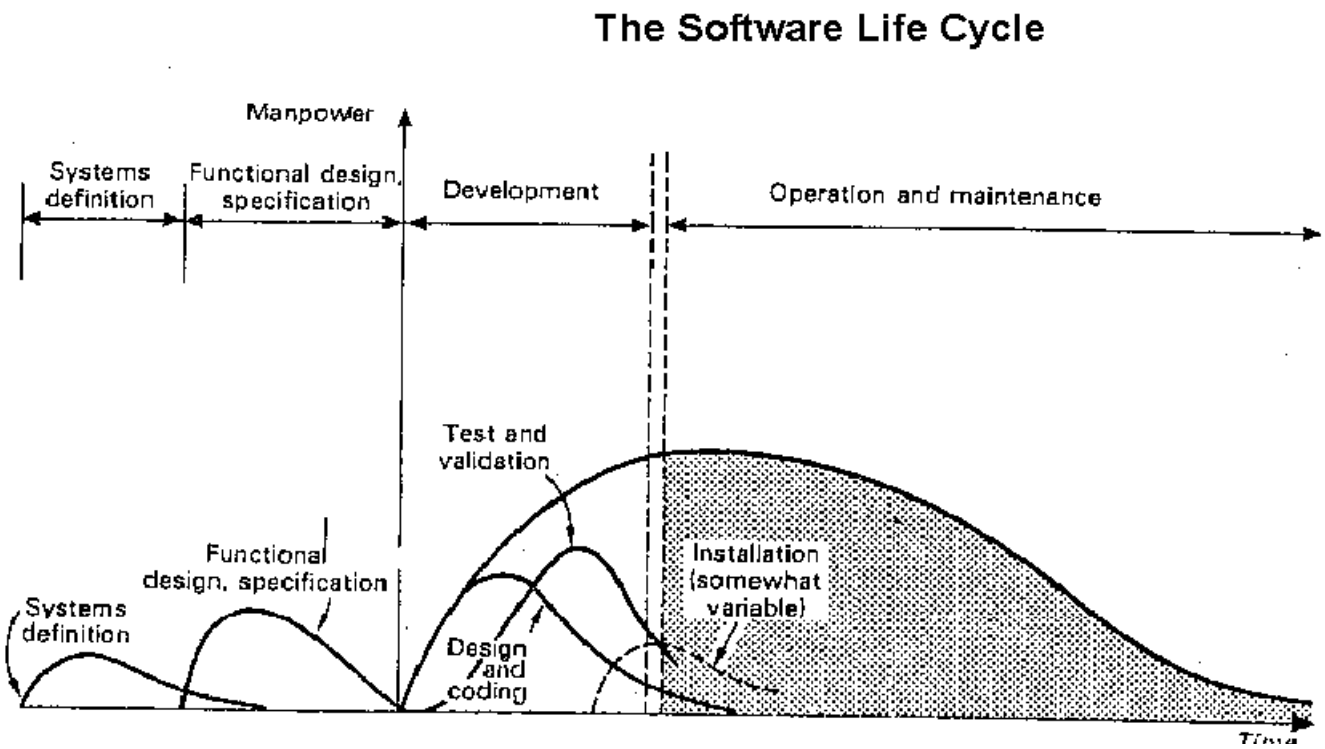

kavram, algoritma işlemleri → akış şeması, sözde program → **kaynak kodu** → **amaç kodu**

“anlaşılır” decompiled

“anlaşılmaz” compiled

Yazılımlar için Koruma

1970 – 1985 arasında:

Yazılımlar için koruma

patent kanunu?

telif hakkı?

kendine özgü?

telif hakkı koruması:

- Programlar esasen edebi eser olarak değerlendirilen yazılardır
- Eseri yazma/yaratma amacı edebi eserler için ilgisizdir

- TRIPS Sözleşmesi: “kaynak kodu ya da amaç kodu”
- WIPO telif hakkı sözleşmesi (WCT): “ifade hangi şekilde olursa olsun”
- Ulusal Mevzuat

Patent koruması:

- TRIPS: patentler teknolojinin tüm alanlarında kullanılabilir olmalıdır

- Ulusal mevzuat: Teknik özelliğe sahip ise ve de teknik bir etki yaratıyorsa yazılımla ilgili buluşlar patentlenebilir.

Yazılımlar için Telif Hakkı Koruması

Yazılım gelişimindeki sonuçların yararlı olarak sınıflandırılması

algoritma işlemleri	kaynak kodu amaç kodu	grafiksel kullanıcı ara yüzeyi	belgeleme için el kitabı

Yazılımlar için Telif Hakkı Koruması

a) Algoritma işlemleri

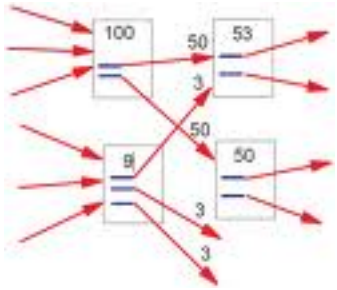

- Bir çözüme dair soyut fikirler, konseptler ve çözümün metotları kendiliğinden korunmayan bir bilgisayar programında

```
@OPEN.DBS,
1

OPEN.DBS
%Z.zcus.db.M.db(@.facility,"LAB")>DB,
%Z.link.db({"LAB."_DB},{"O","B"}),
%Z.zcus.db.M.db(@.facility,"OE")>DB,
%Z.link.db({"OE."_DB},{"O","B"}),
%Z.zcus.db.M.db(@.facility,"PHA")>DB,
%Z.link.db({"PHA."_DB},{"O","B"}),
%Z.zcus.db.M.db(@.facility,"RAD")>DB,
%Z.link.db({"RAD."_DB},{"O","B"})
```

b) Amaç kodu/Kaynak kodu

- = bir bilgisayar programının soyut ifadesi
- **Seçilen programlama dilindeki program basamaklarının** soyut bir şekilde **birbiri ardından gelmesi** özelliği koruma altındadır.

Yazılımlar için Telif Hakkı Koruması

c) Grafiksel Kullanıcı Ara Yüzeyi

- **Fikir için kullanım yok,**
  sadece **grafiksel düzenleme**
- belirsizlik: **düzensiz hukuk içtihatları**
- uygulamada: tasarım patentlerinin ya da faydalı patentler tarafından koruma (uygulama gerekli), örn. web tasarımı için

d) Belgeleme

- **Bilimsel edebi eserler** için koruma mümkündür
- Aynı zamanda **akış şemaları** ve **teknik çizimler** içir

Yazılımlar için Telif Hakkı & Patent Koruması

hak	konu	yazılımın sonucu	koruma
telif hakkı	orijinal eserler	program kodu belgeleme (grafiksel kullanıcı ara yüzeyi)	• tekrar üretim • dağıtım • iletişim • değişiklik (özel kullanım yok)
patent	teknik özellikleri olan buluşlar	Algoritma işlemlerinin kavramı/metodu ve uygulaması	• üretim • kullanım • dağıtım (özel kullanım istisna oluşturur)

Europäisches Patentamt
European Patent Office
Office européen des brevets

Sorularınızı cevaplamaktan memnuniyet duyarım.

İlginiz için teşekkürler!